

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betän-
kande över

om Gränskryssande järnvägsförbindelser för tillväxt och bättre klimat

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet om gränskryssande järnvägsför-
bindelser för tillväxt och bättre klimat till handlingarna och avvaktar
politisk dialog

Bakgrund

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar de norska, svenska och danska re-
geringarna

att fortast möjligt nedsätta en arbetsgrupp för att närmare belysa
de samhällsekonomiska fördelarna av och förutsättningarna för att
bygga en höghastighetsjärnväg på sträckan Oslo-Göteborg-
Köpenhamn. I uppdraget bör ingå olika modeller för finansieringen
av en sådan utbyggnad, samt en tentativ tidplan för dess reali-
serande

att de tre regeringarna, efter genomförd analys, återkopplar till
Nordiska rådet med en specifikation av vilka villkor som måste
vara uppfyllda för att respektive regering ska vara villiga att igång-
sätta en reell förhandling om en gemensam utbyggnad av höghas-
tighetståg på sitt territorium

Den danske, norske og svenske regering meddeler:

Danmarks, Norges og Sveriges regeringer har vurderet Nordisk Råds re-
kommandation om højhastighedstogforbindelse på strækningen Oslo-
Göteborg-København. Regeringerne ser positivt på initiativer, der kan
styrke transportforbindelserne på strækningen Oslo-Göteborg-København
og således knytte landene tættere sammen. I dag indgår regeringerne i et

samarbejde, hvor det løbende vurderes, hvordan transportinfrastrukturen mellem landene kan moderniseres og udbygges efter behov. Det er vigtigt, at den grænseoverskridende infrastruktur i norden gør det attraktivt at bo og arbejde på tværs af landegrænser, herunder muliggøre at transport over landegrænser kan ske på mere bæredygtig vis. Højhastighedstogforbindelser indgår som en del af overvejelserne i samarbejdet om udbygningen af den grænseoverskridende infrastruktur.

For så vidt angår strækningen Oslo-Göteborg-København fokuseres der for nuværende på større og mindre tiltag, som kan bidrage til at øge kapaciteten og nedbringe rejsetiden for gods- og persontrafikken på kort såvel som lang sigt. Danmarks, Norges og Sveriges regeringer vurderer, at udviklingen af grænseoverskridende transportinfrastruktur bør omfatte alle transportformer og foregå i den løbende dialog mellem landenes regeringer samt det fortsatte myndighedssamarbejde.

På den baggrund finder regeringerne ikke, at der for nuværende er grundlag for at nedsætte en særskilt arbejdsgruppe til belysning af de samhandelsøkonomiske fordele ved og forudsætninger for etableringen af en højhastighedsforbindelse på strækningen.

Nordisk Råds rekommandation anses således ikke for at kunne opfyldes.

Status for udviklingen af højhastigheds-jernbaneinfrastrukturen i Norge, Sverige og Danmark

Norge

Spørmålet om høyhastighetsbaner i Norge ble senest vurdert i forbindelse med Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2014-2023. I lys av de store transportutfordringene i storbyene de nærmeste tiårene ble det ikke lagt opp til å bygge egne høyhastighetsbaner i Norge i planperioden 2014-2023. I Nasjonal transportplan legges det opp til å bygge sammenhengende dobbeltspor på InterCity-strekningene fra Oslo til Skien, Lillehammer og Halden. Ambisjonen er at utbyggingen skal være ferdig til 2030. På Østfoldbanen (den norske delen av strekningen Oslo-Göteborg) pågår nå utbygging av nytt dobbeltspor fra Oslo til Ski (planlagt ferdig ca. 2021), samt forberedende arbeider for utbygging til dobbeltspor på delstrekningene Sandbukta – Moss (planlagt ferdig ca. 2023) og Seut – Fredrikstad (planlagt ferdig ca. 2026). I tillegg arbeider Jernbaneverket og Trafikverket med en vurdering av hvordan kapasiteten på strekningen Oslo-Göteborg kan utvikles som en helhet i et samarbeid mellom norske og svenske myndigheter hhv. på kort og lang sikt. Formålet er å gradvis legge til rette for forbedringer på strekningen som både kan komme gods- og persontrafikken til gode. Samferdselsdepartementet vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med neste Nasjonal transportplan 2018-2029, som etter planen skal legges fram for Stortinget tidlig i 2017.

Sverige

De svenska planerna på höghastighetståg avser sträckorna Stockholm – Göteborg och Stockholm – Malmö. Den så kallade Sverigeförhandlingen har bl.a. i uppdrag att ta fram förslag till principer för finansiering samt förslag till en utbyggnadsstrategi för nya stambanor för höghastighetståg på dessa sträckor. Enligt direktiven ska uppdraget slutredovisas den 31 december 2017. Jernbaneverket och Trafikverket utreder nu förutsättningarna för att utveckla järnvägstrafiken mellan Oslo och Göteborg på kort och lång sikt. Utredningen förväntas vara klar till våren 2016. Den nu gällande nationella trafikslagsövergripande planen för transportsystemet i Sverige avser perioden 2014 – 2025. Den 21 maj i år gav regeringen Trafikverket i uppdrag att ta fram inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för planperioden 2018 – 2029. Syftet med uppdraget är att hämta

Nordiska rådet

Fremst.
5/2015/2015/tillväxt och
utveckling
D 2016

Tidigare nummer:
A 1639

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

J.nr. 14-00322-16

in underlag för en proposition med förslag till inriktning för infrastrukturplaneringen och ekonomiska ramar för planperioden. Regeringen kommer att ta del av underlag från både Trafikverket och Sverigeförhandlingen och återkomma om hur man ser på inriktningen av investeringar och underhåll i en proposition till riksdagen hösten 2016. När riksdagen har slagit fast en inriktning följer åtgärdsplanering i syfte att ta fram en trafikslagsövergripande nationell plan samt länsplaner för transportinfrastrukturen. Fastställelse av planerna beräknas till våren 2018.

Danmark

I Danmark er Banedanmark i øjeblikket i gang med at bygge den første danske højhastighedsstrækning mellem København og Ringsted. Banen forventes at åbne i slutningen af 2018. Som et led i aftalen om "En Grøn Transportpolitik" undersøger Banedanmark endvidere mulighederne for at opgradere hastigheden på den bestående jernbanestrækning Ringsted-Odense til op til 200 km/t. Forligskredsen har reserveret ca. 0,6 mia. kr. til udførelsen af denne hastighedsopgradering. Banedanmarks beslutningsgrundlag herfor forventes afleveret omkring årsskiftet 2015/2016. Andre højhastighedsstrækninger indgår i den tidligere regerings plan om Togfonden DK, som bl.a. indeholdt 3 nye højhastighedsstrækninger (Vestfyn, Vejle Fjord og Hovedgaard-Hasselager). Realiseringen af projekterne i Togfonden vil dog afhænge af resultatet af de nærmere analyser såvel som af det kommende serviceeftersyn for Togfonden, jævnfør regeringsgrundlaget. Der foreligger for nuværende ikke yderligere planer om udbygningen af højhastighedsinfrastrukturen i Danmark.

Utskottets betänkande

Nordiska rådets Näringsutskott har, tillsammans med Miljö- och naturresursutskottet, länge arbetat för en bättre samordning av nordisk transportplanering och nordiskt transportsamarbete överlag. Utskottets uppfattning är att de nordiska regeringarna träffas ett antal gånger per år, på Europeisk eller ad hoc-basis, utan att det fattas några för Norden/länderna gällande beslut. De båda utskotten har också engagerat sig specifikt i utbyggnaden av höghastighetståg mellan Oslo och Köpenhamn, via Göteborg. Trots ett par samtal med Sveriges transportminister, och försiktiga antydningar om att frågan är intressant, är det uppenbart att gränskorsande transportutbyggnad eller planering i Norden inte är prioriterat av ländernas regeringar. Visserligen har de norska och svenska trafikmyndigheterna fått i uppdrag att tillsammans se på sträckan mellan Oslo och Göteborg, på kortare och längre sikt, men ingenting tyder på att ev. satsningar på sträckan kommer att ha karaktären av höghastighetståg eller på något sätt ambitiösa. Satsningar görs nationellt i alla tre länderna, även om alla inte satsar på höghastighetståg i egentlig bemärkelse. Över gränserna däremot är det mer frågan om att komplettera och tillräta talägga befintliga banor för att få upp hastigheten till acceptabla nivåer.

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden anser inte att de nordiska ländernas regeringar är tillräckligt strategiskt samkörda eller ambitiösa vad gäller de gränskryssande järnvägsförbindelserna, och att rekommendationen därför bör ligga till grund för en politisk dialog.

Helsingfors, den 26 januari 2016

Orla Hav (S)
Ruth Mari Grung (A)
Pyy Niemi (S) Formand
Arto Pirttilahti (cent)
Katri Kulmuni (cent)
Juhana Vartiainen (saml)

Siri A. Meling (H), suppleant for
Heidi Nordby Lunde
Lena Asplund (M)
Juho Eerola (saf)
Tom E. B Holthe (FrP)

Nordiska rådet

Fremst.
5/2015/2015/tillväxt och
utveckling
D 2016

Tidigare nummer:
A 1639

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

J.nr. 14-00322-16